

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

na období 2021 - 2023

Mateřská škola Novoborská

Praha 9, Novoborská 611

Školní kurikulum podpory zdraví v Mateřské škole Novoborská

Schváleno na pedagogické radě dne 23.8.2021

Č.j. 126/2021

Obsah

1	Představení školy:.....	3
1.1	Základní údaje o škole:.....	3
1.2	Charakter a umístění školy:.....	3
1.3	Organizační uspořádání školy.....	7
2	Charakteristika vzdělávacího programu:.....	10
2.1	Filozofie vzdělávacího programu a integrující principy.....	10
2.2	Dlouhodobé záměry rozvoje:.....	11
2.3	Dítě se speciálními vzdělávacími potřebami.....	11
2.4	Vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	13
3	Neformální kurikulum (podmínky vzdělávání).....	15
3.1	Dva integrující principy programu podpory zdraví.....	15
3.2	Dvanáct zásad podpory zdraví (podmínky formálního kurikula).....	16
3.2.1	Učitelka podporující zdraví (Pedagogické zajištění).....	16
3.2.2	Věkově smíšené třídy.....	16
3.2.3	Rytmický řád života a dne (Organizace).....	16
3.2.4	Tělesná pohoda a volný pohyb.....	17
3.2.5	Správná výživa (Životospráva).....	17
3.2.6	Spontánní hra.....	18
3.2.7	Podnětné věcné prostředí (Věcné podmínky).....	18
3.2.8	Bezpečné sociální prostředí (Psychosociální podmínky).....	19
3.2.9	Participativní a týmové řízení (Řízení mateřské školy).....	19
3.2.10	Partnerské vztahy s rodiči (Spoluúčast rodičů).....	20
3.2.11	Spolupráce MŠ se ZŠ.....	21
3.2.12	Začlenění MŠ do života obce.....	21
3.3	Podmínky vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	22
3.4	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	22
3.5	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	22
3.6	Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka.....	23
4	Formální kurikulum (vzdělávací obsah).....	24
4.1	Tematický celek.....	24
4.2	Podtémata.....	24
4.3	Tematické části a jejich charakteristika.....	27
4.4	Pravidla pro tvorbu třídních programů - třídních kurikul.....	28
5	Evaluace.....	29
5.1	Popis systému evaluace (5.1.1. – 5.1.4.).....	29
	Přílohy:.....	31

1 Představení školy:

1.1 Základní údaje o škole:

Název: Mateřská škola Novoborská

Adresa: Novoborská 611/4, Praha 9 - Prosek, 190 00

Jméno ředitelky: Jitka Vilimovská

Zřizovatel: Městská část Praha 9, Sokolovská 324/14

Mateřská škola je od 1. 7. 2001 samostatným právním subjektem.

Od roku 1996 je zařazena do sítě MŠPZ.

IČO: 70920168

Telefon: 286 890 282

e-mail : msnovoborska@volny.cz

<http://www.msnovoborska.cz>

ID datové schránky: wrhramv

1.2 Charakter a umístění školy:

Jsme šestitřídní mateřská škola pavilónového typu, postavená v roce 1971. Situačně vhodně zapadá do sídlištní zástavby. Polohově mimo dosah hlavních komunikací, obklopená vzrostlou zelení, s vlastní zahradou.

Mateřskou školu tvoří čtyři pavilony, z nichž je jeden hospodářský, v ostatních se nacházejí třídy.

V hospodářském pavilonu je umístěna ředitelna, kuchyň, kancelář hospodářky školní jídelny, prádelna, sklady a byt školníka. Všechny pavilony jsou zatepleny a opatřeny barevnou fasádou.

V areálu mateřské školy je ještě samostatný malý pavilon (pracovna), ve kterém probíhají výtvarné aktivity, keramika a některé kroužky. Pracovna je vybavena keramickou pecí. Ve všech pavilonech je možnost připojení k internetu pro účely výuky a komunikace s rodiči.

Třídy mateřské školy jsou prostorné, slunné, orientované na jih. Plní funkci herny, jídelny i ložnice. Podle potřeby jsou členěny na různé herní a didaktické koutky. Jsou vybaveny nábytkem odpovídajícím všem hygienickým, bezpečnostním a estetickým požadavkům. Nábytek je velikostně přizpůsobený věkovému složení dětí a je podle potřeby jednotlivých tříd obměňován nebo doplňován. Sociální zařízení odpovídá hygienickým normám, jeho prostory jsou však malé. Rovněž šatny dětí jsou nedostatečně velké. Kabinety určené k ukládání výtvarných potřeb a didaktických

pomůcek prošly celkovou rekonstrukcí. Ve všech třídách proběhla rekonstrukce elektřiny. Objekt je nově vybaven termočidly na snímání teploty ve všech vnitřních prostorách, regulací a centrálním ovládním, které umožňuje nastavení optimální teploty uvnitř všech pavilonů.

Zahrada mateřské školy je prostorná, oplocená, rozdělena do několika částí, které mohou využívat jednotlivé třídy odděleně. V jedné části zahrady se nachází venkovní mlhoviště. Na ploše zahrady jsou umístěny vhodné herní a didaktické prvky.

Na zahradě je vzrostlá zeleň o kterou je pravidelně zahradníky pečováno a která v teplých a slunných dnech zajišťuje přirozený stín. Na zahradě jsou umístěna tři pískoviště, jež jsou zakryta plachtou. Ta slouží zároveň jako sluneční clona. Písek v pískovištích je pravidelně vyměňován. Nevyužité zahradní terasy byly přeměněny na květinové, zeleninové a bylinkové záhonky, na kterých se děti mají možnost věnovat pěstitelským činnostem. Nově mají děti k dispozici mobilní záhonky, určené k pěstování zeleniny. Před hospodářským pavilonem je bylinkový záhon, který slouží pro potřeby školní jídelny. Zahrada je průběžně vybavována dalšími herními prvky včetně sportoviště a zahradního domku, který slouží k ukládání tělovýchovného vybavení. Od roku 2017 je přední část zahrady zvětšena a vybavena novými manipulačními prvky, herními prvky, didaktickými prvky, dětským fitness a trampolínou. V celém areálu jsou opravené chodníky a zřízena parkoviště na kola a koloběžky.

Hračky určené ke hrám na zahradě jsou umístěny ve třech zahradních kumbálech, jejichž součástí jsou i toalety, včetně pitek, určených pro zajištění pitného režimu v letních měsících.

O naplňování cílů školního vzdělávacího programu usiluje 22 zaměstnanců, z toho 12 učitelek včetně ředitelky, 1 asistent pedagoga, 3 uklízečky, 2 školnice, 4 kuchařky a 1 vedoucí školní jídelny. Všechny učitelky jsou kvalifikované, tři mají vysokoškolské vzdělání.

Od roku 1996 je mateřská škola zapojena do sítě škol podporujících zdraví a má certifikát garanta projektu Státního zdravotního ústavu. Školní jídelna je držitelem certifikátu „Zdravá školní jídelna“.

V současné době jsme zapojeni do těchto projektů:

- **PROJEKT ŠABLONY II** MŠ Novoborská - multikulturní šablony II, reg. Číslo CZ.07.4.68/0.0/0.0/18_066/0001523 je projekt spolufinancovaný Evropskou unií. Cílem projektu je rozvoj v oblastech, které škola určí jako prioritní pro svůj rozvoj a budoucí směřování v oblasti vytváření proinkluzivního prostředí škol a k začleňování dětí a žáků s odlišným mateřským jazykem (dětí s OMJ).

Doba realizace: 1. 1. 2020 - 31. 12. 2021

- „Ekoprogramy s AMPI“ –V naší mateřské škole se hodně zaměřujeme na ekologii a ekologickou výchovu. Především spolupracujeme s asociací AMPI. Pravidelně nás navštěvují lektoři srozmantě zaměřenými ekoprogramy, které pořádají jak ve třídách, tak na zahradě.
- Celoroční projekty s Ekocentrem Koniklec
- „Zdravé štítko“ – Na základě spolupráce s fyzioterapeutkou věnujeme pozornost správnému držení těla u dětí. Pravidelným cvičením na speciálních pomůckách předcházíme vadnému držení těla, zakládáme u dětí zdravé pohybové návyky a podporujeme radost z pohybu.
- „KLOK TEX“ – projekt zaměřený na poskytování finanční a materiální pomoci dětem z Fondu ohrožených dětí Klokánek (FOD), a to sběrem nepotřebného textilu, obuvi a hraček prostřednictvím kontejnerů
- „Celé Česko čte dětem“ – Pravidelně dětem předčítáme, obměňujeme a doplňujeme třídní knihovničky a podporujeme v dětech pozitivní vztah ke knihám. Dáváme rodičům tipy na zajímavé knihy na čtení doma.
- „Mezi námi – Povídej“ – pravidelné aktivity dětí s klienty seniorského zařízení formou kratších návštěv (společné tvoření, kulturní pásma), vánočních či velikonočních přání vyrobených dětmi pro seniory.
- „Nemocnice pro medvídky“ - projekt studentů lékařské fakulty, jehož cílem je odbourat u předškolních dětí strach z lékařů a nemocničního prostředí.

Mateřská škola řadu let umožňuje praxi studentům VOŠ pedagogické a sociální a jiných pedagogických škol.

Další subjekty, se kterými spolupracujeme:

- Městská část Praha 9
- Státní zdravotní ústav v Praze
- PPP pro Prahu 3 a 9
- Gerocentrum Slunné stáří
- Městská knihovna v Praze
- ZUŠ Praha 9
- Dětská mensa
- Klinika komplexní rehabilitace Monada
- Nestátní zdravotnické zařízení Prima Vizus

1.3 Organizační uspořádání školy

Mateřskou školu navštěvuje 156 dětí, které jsou od školního roku 2006/2007 organizovány ve věkově smíšených třídách. V každé třídě je zapsáno 26 dětí. Při rozdělování dětí do tříd je respektováno rovnoměrné zastoupení všech věkových kategorií a pohlaví dětí. Podle možností jsou na přání rodičů sourozenci a kamarádi umístřovány do stejné třídy nebo mají možnost zvolit si třídu, kterou v minulosti navštěvoval starší sourozenec, znajř panř učitelku apod. Po celou dobu docházky do mateřské školy docházejř děti do stejné třídy.

Vzdělávacř program a nabídka, metody i formy vzdělávání v jednotlivých třídách se zaměřujř na všestrannř rozvoj dětí s ohledem na jejich věkové a individuální potřeby.

Přijímacř řízení do mateřské školy

Ředitelka mateřské školy vyhlásř konkrétnř termřnř zápisu pro následujřcř školnř rok a to v období od 2. do 16. května. Termřnř zápisu zveřejnř na vývěsce školy a webových stránkách.

Na základě „Žádosti o přijetř dítěte k předškolnřmu vzdělávání“, podanou zákonnřm zástupcem dítěte, vydává ředitelka „Rozhodnutř o přijetř/nepřijetř dítěte k předškolnřmu vzdělávání“.

Přednostně jsou přijímány děti, které dovršř 5 let do konce srpna stávajřcřho roku. Potě jsou přijímány dalřř děti v souladu s platnřmi „Pravidly pro přijímánř dětí do mateřské školy“.

Organizace vzdělávání je podrobně uvedena ve Školnřm řádu.

Průběh dne je následujřcř a je možné ho kromě doby podávání jídla podle aktuálnř potřeby změnit.

Od 6,30 - mateřská škola se otevírá (přřchozř děti se scházejř pouze ve třídě Ježků)

Od 7,00 – začíná provoz v dalřřch třech třídách (Slunřčka, Jeřtěrky a Berušky)

Od 7,30 jsou v provozu zbylé dvě třídy (Sovičky, Veverky). Děti si volně hrajř, mají možnost se zapojit do řízenřch individuálnřch nebo skupinovřch činností. Často břvají zařazovány rannř pohybové chvilky.

Od 8,15 do 9,00 probřhájř postupně svačiny. U stolků se děti samostatně obsluhujř – pripravujř si nřdobř, nalévajř nřpoje, mažou pečivo. Majř možnost zvolit si velikost porce.

Po svačině uklřzejř použitě nřdobř zpět na vozřk nebo do myčky.

Od 9,00 probíhá komunitní kruh a činnosti rozvíjející dítě ve všech oblastech. V každé třídě minimálně jedenkrát týdně probíhají skupinové činnosti při souběžném působení obou učitelek.

Od 9,45 – pobyt venku. V případě hezkého počasí chodí děti ven již dříve. Převážně je využívána školní zahrada, dětská hřiště v okolí MŠ, vycházky po Proseku (které slouží k poznávání blízkého okolí MŠ).

Od 11,45 nastává čas oběda. Děti si sami připravují talíře na polévku, příbory a hrnečky. O velikosti porce se domlouvají s paní kuchařkou. Po skončení oběda po sobě uklízejí všechno použité nádobí.

Od 12,15 – děti odpočívají. Před spánkem poslouchají čtené nebo vyprávěné pohádky, relaxační hudbu. Při vstávání pomáhají děti s úklidem lůžkovin a lehátek. Starší děti nebo děti s malou potřebou spánku vstávají dříve, věnují se klidovým činnostem, předškoláci jsou zapojováni do přípravy na vstup do základní školy.

Od 14,30 – odpolední svačina. Při příznivém počasí je poté pobyt na školní zahradě. Při pobytu ve třídě je čas na volné hry, ale také na individuální práci s dětmi, dokončování započatých prací z dopoledne apod. poté v případě příznivého počasí pobyt na školní zahradě, čas na individuální práci s dětmi nebo volné hry do odchodu domů.

V 16,00 končí provoz ve třídě Sluníček, děti z této třídy mohou být do ukončení provozu ve třídě Ježků .

V 16,30 končí provoz ve třídě Veverek, děti jsou převáděny do třídy Berušek.

Mateřská škola organizuje pro nejstarší děti tyto nadstandardní aktivity:

- 1x týdně kroužek „Hrajeme si s hlinou“
- 1 x týdně kroužek „Chytré hlavičky“
- 1x týdně kroužek „Výtvarné hrátky“
- 1x týdně kroužek „Zpívánky s pohybem“
- od dubna do června plavecký výcvik v bazénu Neratovice

Tyto aktivity kromě plaveckého výcviku probíhají v odpoledních hodinách.

Součástí života mateřské školy jsou také tyto pravidelné akce:

- třídní schůzky v jednotlivých třídách s informacemi pro rodiče
- tvořivé dílny pro děti a rodiče – individuálně, podle zájmu jednotlivých tříd, několikrát do roka
- podzimní setkávání prvňáčků a jejich rodičů po nástupu do ZŠ
- Zamykání a Odemykání zahrady – loučení s podzimem a přivítání jara na školní zahradě (v rámci této akce se uzamykají nebo naopak otevírají zahradní kumbály a pískoviště ke hraní)
- beseda s psychologkou mateřské školy na téma „Školní zralost“ - pro rodiče budoucích prvňáčků – před zápisem do základní školy
- Mikulášská nadílka – každoročně navštíví děti Mikuláš a přinese jim drobné dárečky
- společné oslavy s rodiči – slavnostní rozsvícení Betlému na školní zahradě za účasti rodičů a dětí – v každé třídě si děti s rodiči vyrobí lucerničku, na zahradě u Betlému zpíváme společně vánoční koledy
- Masopust realizujeme v tradičním duchu, za doprovodu hudebníků probíhá obřadní průvod masek včetně nejrůznějších aktivit na jednotlivých stanovištích, v areálu MŠ (při příznivém počasí na zahradě MŠ)
- Velikonoce – oslavuje každá třída individuálně
- Noc s Andersenem – pro předškoláky ve 2. pololetí, přespání v mateřské škole
- účast předškoláků na každoročních „Olympijských hrách mateřských škol Praha 9“
- společná oslava MDD s programem na školní zahradě a karnevalem
- školní olympiáda pro děti a rodiče – odpolední program pro rodiny dětí z MŠ, zdolávání jednotlivých disciplín ve složení rodič – dítě
- slavnostní rozloučení s předškoláky v obřadní síni Radnice MČ Praha 9 – předškoláci si za pomoci své třídní učitelky připraví program, se kterým se prezentují před rodiči a jsou slavnostně šerpováni
- divadla a hudební programy – v průběhu školního roku pro všechny děti přímo v mateřské škole nebo výjezdy do divadla dle plánu jednotlivých tříd
- výlety – převážně ve 2. pololetí, výjezdy do blízkého i vzdálenějšího okolí Prahy
- ročně fotografování dětí (se souhlasem rodičů)
- návštěva edukačních koncertů vážné hudby orchestru PKF v KD Ládví
- ekologické programy – každý program v jednotlivé třídě nebo na školní zahradě
- oslavy narozenin dětí – pro oslavence ostatní děti nakreslí obrázky, které se vystaví ve třídě stejně jako v galerii nebo se sváží do knížky, připravíme drobné dárky, zatančíme si a oslavenec či oslavenkyně připraví s rodiči doma pro děti pohoštění

2 Charakteristika vzdělávacího programu:

2.1 Filozofie vzdělávacího programu a integrující principy

Mateřská škola vychází z modelového programu „Kurikulum podpory zdraví v mateřských školách“, jehož filozofií je holisticko-interakční pojetí zdraví.

„Stěžejním cílem programu Škola podporující zdraví a jeho kurikula je, aby se děti již od mateřské školy naučily postojům, které spočívají v úctě ke zdraví, a praktickým dovednostem chránícím zdraví“ (Miluše Havlínová, Eliška Vencálková a kol., Kurikulum podpory zdraví v MŠ, Portál 2006).

Filozofie projektu MŠPZ se shoduje s naší představou přirozeného, svobodného, ale jasně vymezeného způsobu práce s dětmi v předškolním věku. Chceme, aby si děti osvojily zdravé návyky, dovednosti a postoje.

MŠPZ přijímá respekt k přirozeným potřebám jednotlivce a rozvíjení komunikace a spolupráce jako základní a integrující principy filozofie podpory zdraví, které se vzájemně doplňují.

Základní principy kurikula PZMŠ

- **Respekt k přirozeným lidským potřebám jednotlivce v celku společnosti a světa**

Mateřská škola podporující zdraví považuje respekt k přirozeným lidským potřebám za nejdůležitější postoj, respektuje a uspokojuje obecné lidské potřeby a jejich individuální a vývojově podmíněné projevy nejen u dětí, ale i u dospělých osob, pedagogů a rodičů. Mateřská škola se při uspokojování potřeb dětí řídí modelem potřeb od amerického psychologa A. Maslowa, tzv. pyramidou potřeb. Uspořádání potřeb v ní je hierarchické, tzn. že podmínkou k upokojení potřeb z vyšších pater pyramidy je uspokojení potřeb v patrech nižších.

➤ **Rozvíjení komunikace a spolupráce**

Mateřská škola podporující zdraví vytváří podmínky pro komunikaci všech lidí, které sdružuje, dětí i dospělých. Komunikace je podmínkou učení a spolupráce. Rozvíjení komunikace a spolupráce považujeme za proces osvojování takových stěžejních dovedností, které následně vedou k uspokojování potřeb jednotlivce a dále k jeho efektivnějšímu vzdělávání. Probíhá-li odpovídajícím způsobem, ze strany pedagogů na profesionální úrovni, přispívá k atmosféře pohody, usnadňuje řešení problémů a překonávání překážek, je prevencí konfliktů a sociálně patologických jevů.

2.2 Dlouhodobé záměry rozvoje:

Naším dlouhodobým záměrem je připravit dětem klidné, přirozené, bezpečné a podnětné prostředí, ve kterém se bude dítě všestranně rozvíjet, vzdělávat, sociálně zrát a uvědomovat si svoje hodnoty. Budeme usilovat o vytvoření takových podmínek, které zajistí maximální osobnostní rozvoj každého dítěte s přihlédnutím k jeho individuálním a věkovým zvláštnostem, založených na zásadách zdravého životního stylu.

Budeme se snažit o to, aby obsah předškolního vzdělávání pokrývalo všech 5 oblastí – biologickou, psychologickou, interpersonální, sociálně kulturní a environmentální.

2.3 Dítě se speciálními vzdělávacími potřebami

potřebuje k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními poskytnutí podpůrných opatření (PO). Podpůrná opatření realizuje mateřská škola a učitel je zahrnuje do svých vzdělávacích strategií.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů:

1. stupeň: stanovuje a uplatňuje mateřská škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP).

2.–5. stupeň: lze uplatnit pouze s doporučením Školského poradenského zařízení (ŠPZ). Děti s 2.–5. st. se vzdělávají na základě Individuálního vzdělávacího plánu (IVP). Základní náležitosti týkající se individuálního vzdělávacího plánu (IVP) jsou stanoveny v § 3 a 4 vyhlášky č. 27/2016 Sb.. Vzniká na základě spolupráce mezi učitelem, případně asistentem, vedením školy, žákem a jeho rodiči (zákonnými zástupci), pracovníkem pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra.

Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje učitel s dalšími odborníky, využívá služby školských poradenských zařízení.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP:

PLPP pro děti s 1. stupněm PO – opatření mateřské školy, která mají podpořit dítě, pokud z pozorování dítěte při práci a při hře vyplývá, že má drobné problémy např. s motorickou obratností, špatnou koncentrací pozornosti, s úchopem pomůcek, s rozvojem vnímání, řeči, s verbální obratností, s dovedností reprodukovat a pamatovat si instrukce i zadání práce.

PLPP obsahuje: identifikační údaje dítěte, třídu mateřské školy, třídní učitele, důvod k sestavení PLPP, datum a způsob plánovaných vyhodnocování (průběžně, nejdéle však do 3 měsíců od začátku poskytování PO), charakteristiku obtíží dítěte, cíle PLPP a konkrétní podpůrná opatření – metody vzdělávání, organizaci vzdělávání a pomůcky.

S PLPP jsou seznámeni: třídní učitelky, ředitel školy a zákonní zástupci dítěte.

Učitelky vypracovávají i hodnotí PLPP písemně do odpovídajících formulářů.

K 2.–5. stupni PO se přistupuje, pokud se ukáže, že podpora dítěte prostřednictvím PLPP nebyla dostačující. Učitelé požádají zákonné zástupce, aby navštívili ŠPZ (PPP nebo SPC), které může následně doporučit podpůrná opatření vyšších stupňů.

Vzdělávání probíhá na základě doporučení z příslušného poradenského zařízení.

Dítě s nadáním je takové, které vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Dítě s mimořádným nadáním vykazuje mimořádnou úroveň vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových, pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovedností. Pro takové děti mateřská škola vypracovává individuální vzdělávací plán (IVP). Vychází přitom ze závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zákonného zástupce žáka.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i

děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka.

Mateřské školy poskytují dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání (v případě lesní mateřské školy v jednotlivém území, kde zejména probíhá pedagogických program a kde má škola zázemí). V takovém případě zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP

IVP obsahuje: identifikační údaje dítěte, třídu mateřské školy, třídní učitele, závěry doporučení školského poradenského zařízení, příp. speciálně-pedagog. vyšetření, kde je popsána oblast, typ a rozsah nadání a vzdělávací potřeby mimořádně nadaného žáka, údaje o způsobu poskytování individuální pedagogické, speciálně pedagogické nebo psychologické péče mimořádně nadanému žákovi, časové rozvržení vzdělávání, volbu postupů, seznam pomůcek a způsob a časového rozvržení hodnocení výsledků vzdělávání.

2.4 Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní vzdělávání lze organizovat pro děti nejdříve od dvou let věku.

Podmínky pro vzdělávání dětí ve věku od dvou do tří let jsou upraveny ve vyhlášce o předškolním vzdělávání.

V současné době se v naší mateřské škole nevzdělávají žádné děti mladší 3 let. V naší městské části je rozložení dětí přicházejících k zápisu takové, že kapacitu mateřské školy naplní děti tříleté a starší. Děti mladší tří let se mohou vzdělávat v naší městské části ve dvou mateřských školách s třídami pro dvouleté děti. Pro tyto děti je organizován samostatný zápis.

Vzdělávání:

Dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály, zpravidla udrží pozornost jen velmi krátkou dobu. Potřebují stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí a srozumitelná pravidla.

Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity.

3 Neformální kurikulum (podmínky vzdělávání)

Neformální kurikulum se týká souboru předmětů a dalších ovlivňujících faktorů, které působí mimo plánované vzdělávání a co spoluvytváří školu jako celek. Uvádíme zde soubor podmínek, které jsou charakteristické pro naši MŠ a zároveň záměry, kterými máme v úmyslu tyto podmínky vylepšit.

3.1 Dva integrující principy programu podpory zdraví

Respekt k přirozeným potřebám jednotlivce v celku společnosti a světa

- snažíme se o uspokojování potřeb dětí podle pyramidy přirozených lidských potřeb A. Maslowa
- přijímáme děti takové jaké jsou a respektujeme jejich individualitu záměrně děti pozorujeme a svá pozorování zaznamenáváme, sledujeme vztahy mezi dětmi snažíme se vést děti k samostatnému řešení problémů
- adaptace nových dětí probíhá ve spolupráci s rodiči
- pro všechny zúčastněné ve vzdělávacím procesu (děti, zaměstnance, rodiče) platí dohodnutá pravidla

Rozvíjení komunikace a spolupráce

- při komunikaci s dětmi snižujeme polohu těla a udržujeme oční kontakt
- učíme děti správně se vyjadřovat, mít bohatou slovní zásobu, řešit konflikty efektivní komunikací
- pravidelně zařazujeme artikulační a dechová cvičení
- všímáme si logopedických nedostatků a včas informujeme rodiče o potřebě nápravy a návštěvě logopeda
- pravidelně probíhají komunitní a diskusní kruhy, jsou zařazovány kooperativní hry děti mají možnost navrhnout různé aktivity
- pracujeme s prvky artefietiky, jejichž součástí je rozvoj přemýšlení, komunikace, vyjadřování a závěrečného zhodnocení
- starší děti přirozeně pomáhají mladším dětem

3.2 Dvanáct zásad podpory zdraví (podmínky formálního kurikula)

3.2.1 Učitelka podporující zdraví (Pedagogické zajištění)

- učitelky se ztotožňují s filozofií MŠ podporující zdraví
- snaží se svým životním stylem a postojem být vzorem dětem i rodičům
- poznatky ze vzdělávacích seminářů aplikují v každodenní praxi
- jsou dětem partnerem, dávají jim empatickou odezvu a snaží využívat pozitivní komunikaci
- v každé třídě pracuje alespoň jedna učitelka na rozvoji jazykových schopností dětí podle metodiky Elkonina

záměr:

- ✓ podporovat zaměstnance v dalším vzdělávání
- ✓ dokončit vzdělávací kurz „Zdravé štítko“
- ✓ zařazovat nadále pěstitelské činnosti, využívat mobilní záhony

3.2.2 Věkově smíšené třídy

- děti jsou zařazovány do věkově smíšených tříd zůstávají po celou dobu ve stejné třídě
- jsou podporovány kamarádské a sourozenecké vztahy starší děti pomáhají mladším
- mladší děti se učí přirozeně od starších
- i slabší starší žák má možnost přirozeně zažít pocit úspěchu a důležitosti
- mohou si zažít různé sociální role
- nároky na děti jsou kladeny podle mentálního věku

záměr:

- ✓ více zapojovat starší děti
- ✓ umožňovat starším dětem dopomáhat mladším
- ✓ rozvíjet grafomotorické dovednosti od nejmladších dětí
- ✓ zařazovat častěji uvolňovací a protahovací cviky paží a celého těla u všech dětí
- ✓ pravidelně zařazovat artikulační a dechová cvičení

3.2.3 Rytmický řád života a dne (Organizace)

- režim dne je flexibilní, variabilní, respektuje biorytmy a aktuální situaci ve třídě
- děti mají co nejvíce prostoru ke spontánnímu pohybu a řízené činnosti jsou organizovány individuálně, skupinově i frontálně
- respektujeme různě dlouhou potřebu spánku a odpočinku u dětí po obědě

- příchod a odchod do mateřské školy se řídí potřebami dětí a možnostmi rodičů

záměr:

- ✓ využívat maximální délku pobytu dětí venku
- ✓ snažit se chodit ven při každém počasí
- ✓ umožnit dětem si během dne podle potřeby kdykoliv odpočinout v klidném koutku
- ✓ zařazovat pravidelně do vzdálenějšího okolí MŠ a výjezdy mimo MŠ i v období podzim a zima

3.2.4 Tělesná pohoda a volný pohyb

- dětem je umožněn dostatečný pohyb v průběhu celého dne jsou pravidelně zařazovány pohybové aktivity podle zájmu a možností dětí
- děti mohou volně využívat náradí a náčiní motivující k pohybu
- děti mají možnost neomezeného pohybu ve všech částech třídy a přilehlých prostorách
- zahrada je vybavena vhodnými prvky umožňujícím dětem dostatečné pohybové vyžití
- mateřská škola realizuje ve druhém pololetí předplavecký výcvik v bazénu Neratovice

záměry:

- ✓ obměňovat nabídku sportovních pomůcek, které jsou volně k použití
- ✓ nabízet dětem různé druhy sportovních činností, seznamovat je se sportovním náradím, náčiním a jejich využití, motivovat je vlastní pohybovou aktivitou
- ✓ nechat děti experimentovat s pomůckami – dle zásad bezpečnosti
- ✓ ukazovat dětem další možnosti využití pomůcek ve třídě i na zahradě MŠ
- ✓ zařazovat klidové a relaxační techniky, učit děti odpočívat a zklidnit se
- ✓ motivovat děti a jít jim příkladem při práci s hlasem a snažit se ve třídě o nehlukné prostředí

3.2.5 Správná výživa (Životospráva)

- jídelníček je pestrý a hodnotný
- strava odpovídá všem biologickým potřebám
- je zajišťován pitný režim jak ve třídách, tak na školní zahradě
- děti se při jídle samostatně obsluhují, mažou si pečivo, nalévají nápoje, uklízí použité nádoby na vozík nebo do myčky
- 2 x denně je podáváno čerstvé ovoce nebo zelenina
- 3 x týdně jsou podávány zeleninové saláty

- děti mají možnost výběru nápoje, vždy je k dispozici čerstvá voda
- děti mají možnost výběru velikosti porce
- zjišťujeme stravovací návyky rodiny a dětí
- rodiče jsou informováni o zásadách správné výživy prostřednictvím informačních článků (vitrína ŠJ) a letáků umístěných na nástěnkách mateřské školy (např. výživová pyramida)
- školní kuchyň má certifikát „Zdravá školní jídelna“

záměry:

- ✓ poskytnout rodičům prostřednictvím webových stránek některé osvědčené a u dětí oblíbené zdravé recepty ŠJ
- ✓ motivovat děti k ochutnávání nových jídel
- ✓ připomínat dětem pitný režim
- ✓ vést děti ke správnému držení lžice a příboru

3.2.6 Spontánní hra

- děti mají dostatečný prostor ke hře a dostatek funkčních, podnětných a estetických hraček
- hračky jsou umístěny na dostupných místech, děti si je berou samy, nabídka je obměňována
- ve třídách jsou podle možností vytvořeny herní koutky s různou tematikou
- doba trvání her je závislá na přání dětí
- děti mají možnost ponechat si rozpracovanou hru na odpoledne/ druhý den
- snažíme se do her nenásilně zapojovat i ostýchavé děti
- motivujeme děti v pestrosti při hrách, snažíme se, aby si děti nevybíraly stále stejné hry

záměry:

- ✓ motivovat k hospodárnosti s papírem, k třídění odpadu
- ✓ vést děti k šetrnému zacházení s hračkami, pomůckami a k jejich úklidu
- ✓ vést děti ke třídění odpadu

3.2.7 Podnětné věcné prostředí (Věcné podmínky)

- v každé třídě je na první pohled viditelné aktuálně probírané téma
- třídy a společné prostory jsou vyzdobeny dětskými pracemi
- ve všech třídách je dostatek hraček, pomůcek i výtvarných potřeb pro všechny věkové skupiny
- zahrada svým vybavením umožňuje dětem dostatečné pohybové vyžití
- ve čtyřech třídách je k dispozici notebook, ve dvou Multiboard

- ve všech třídách jsou k dispozici cvičební pomůcky bObles, posilující svalový korzet celého těla a aktivně rozvíjející rovnováhu a stabilitu
- ve všech třídách mohou děti využívat overbally
- učitelky mají možnost vybavovat třídy hračkami, didaktickým a výtvarným materiálem podle vlastního uvážení a potřeb dětí

záměry:

- ✓ vybavit venkovní prostor před pracovnou vhodnými prvky
- ✓ vybavit vstupní chodbičku u každé třídy manipulačními prvky určenými pro mladší sourozence docházejících dětí
- ✓ nabídku her a pomůcek ve třídě k volnému užití průběžně aktualizovat
- ✓ herní pomůcky umisťovat do vhodné výškové úrovně pro děti

3.2.8 Bezpečné sociální prostředí (Psychosociální podmínky)

- vztah mezi dětmi a učitelkami je vytvářen na základě vzájemné důvěry, úcty, empatie a spolupráce ve škole panuje klidná a přátelská atmosféra
- dospělí v mateřské škole jdou dětem příkladem
- děti se podílejí na vytváření pravidel soužití
- mateřská škola má vytvořena „Společná pravidla vzájemného soužití pro MŠ Novoborská pro děti, rodiče a zaměstnance školy“ a pravidla organizační (organizace divadel, pobytu na školní zahradě, atp.)

záměry:

- ✓ seznámit s třídními pravidly rodiče dětí
- ✓ umožnit vstup do MŠ pouze dětem a jejich zákonným zástupcům, případně jimi pověřeným osobám a to díky maximálnímu využití třídních zvonků u vstupních dveří do pavilónů
- ✓ nadále vést děti k empatii, vzájemné pomoci a ohleduplnosti k ostatním

3.2.9 Participativní a týmové řízení (Řízení mateřské školy)

- mateřská škola poskytuje a rozvíjí styl řízení, který je založen na participaci a kooperaci všech zúčastněných
- všichni se mohou podílet na stanovení společných cílů programu, společně ho realizují a vyhodnocují
- všem je dán prostor k seberealizaci a jsou využívány přednosti každého zúčastněného
- každý týden jsou organizovány krátké provozní porady

- o veškerých důležitých provozních informacích a možnostech dalšího vzdělávání jsou učitelky informovány hromadným emailem
- všem pedagogickým zaměstnancům je umožněno se nadále vzdělávat na odborných a akreditovaných kurzech a školeních dle svého výběru

záměry:

- ✓ písemným zápisem z pondělních porad seznámit i učitelky, které v té době mají službu u dětí
- ✓ nadále využívat iniciativy zaměstnanců ve prospěch školy
- ✓ o všech sděleních pedagogů informovat hromadným mailem

3.2.10 Partnerské vztahy s rodiči (Spoluúčast rodičů)

- spolupráce s rodiči je budována na základě vzájemného respektu, důvěry a pocitu sounáležitosti
- rodiče mají právo spolurozhodování o aktivitách školy, zapojit se do práce s dětmi
- rodiče mají neomezený přístup do tříd
- adaptace nových dětí je umožněna společně s rodiči
- jsou průběžně informováni o dění v mateřské škole a o výsledcích svého dítěte (chování, pokrocích i problémech)
- mají možnost konzultace o pokrocích svého dítěte
- mají možnost nahlédnout do diagnostik vedených pedagogy
- mají možnost zapůjčit si odbornou literaturu
- rodičům jsou k dispozici odborné materiály
- interní komunikace jednotlivých tříd s rodiči probíhá prostřednictvím hromadných emailů
- předškoláci jsou každoročně diagnostikováni podle knihy B. Sindelarové „Předcházíme poruchám učení“ – rodiče jsou o výsledcích informováni a jsou jim poskytnuty potřebné materiály určené pro nápravu v nejslabších oblastech
- mateřská škola zajišťuje v případě potřeby distanční výuku pro nejstarší děti

záměry:

- ✓ uveřejnění a pravidelné doplňování materiálů pro práci s dětmi na doma na webových stránkách MŠ, poskytnutí užitečných odkazů
- ✓ uveřejnění kontaktů na odborná pracoviště (psycholog,..)
- ✓ využívat emailů v komunikaci s rodiči dětí na úrovni třídy
- ✓ doporučovat rodičům odbornou literaturu, která je v MŠ rodičům k zapůjčení

- ✓ zapojovat rodiny dětí do edukačních her v prostorách MŠ a na oplocení areálů MŠ

3.2.11 Spolupráce MŠ se ZŠ

- usilujeme o nenásilný přechod dětí z MŠ do ZŠ
- před zápisem děti navštěvují ZŠ Novoborská
- ZŠ Novoborská realizuje pro budoucí prvňáčky ve druhém pololetí jedenkrát týdně „přípravku“
- děti mají možnost zúčastnit se společné výuky spolu s prvňáčky
- ve všech potřebných oblastech připravujeme děti na vstup do ZŠ, v rozvoji jazykových schopností pracujeme podle metody Elkonina
- podle metodiky Elkonin pracuje přípravná třída v ZŠ

záměry:

- ✓ iniciovat poskytnutí zpětné vazby za účelem zjištění dostatečnosti přípravy dětí ze strany MŠ na školní docházku
- ✓ udržovat kontakt s absolventy MŠ – pořádáním společného setkání během podzimních měsíců, po nástupu dětí do 1. třídy ZŠ
- ✓ navázat užší spolupráci s učiteli prvních ročníků ZŠ

3.2.12 Začlenění MŠ do života obce

- spolupráce s MČ Praha 9 funguje v partnerské rovině
- děti se zúčastňují akcí pořádaných obcí
- mateřská škola zasílá dokumentaci s projektem MŠPZ zřizovateli
- prostřednictvím webových stránek MŠ prezentuje svoji práci na veřejnosti
- v regionálním měsíčníku Devítka se mateřská škola zviditelňuje svými mimořádnými projekty, úspěchy...
- spolupracujeme s Gerocentrem Slunné stáří na Proseku
- navštěvujeme pravidelně Městskou knihovnu na Proseku, děti pro prostory knihovny vyrábí dekorace

záměry:

- ✓ při vycházkách poznávat okolí a významná místa Prahy 9
- ✓ připravovat pro veřejnost a rodiny s dětmi edukační hry na oplocení zahrady MŠ
- ✓ informovat zřizovatele a veřejnost o výročí založení MŠ
- ✓ nadále spolupracovat s Gerocentrem Slunné stáří na Proseku

3.3 Podmínky vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Pro úspěšné vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je nutné nastavit podmínky tak, aby mohl být uplatňován princip diferenciacce a individualizace, aby mohly být v maximální míře uspokojovány potřeby dětí.

- Snížení počtu dětí ve třídě, kde se vzdělává dítě se SVP
- Specifické kompenzační pomůcky a didaktický materiál podle konkrétního PO
- Bezpečnost dítěte v prostorách mateřské školy, přizpůsobení nábytku
- Bezbariérový přístup
- Přítomnost asistenta pedagoga podle přiznaného stupně PO
- Spolupráce se zákonnými zástupci dětí, s PPP, se ŠPZ, případně s dalšími odborníky.
- DVPP v odpovídajících oblastech.
- Profesionální přístup a flexibilita celého kolektivu pracovníků mateřské školy

3.4 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Pro úspěšné vzdělávání dětí s nadáním je třeba vytvářet podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti.

- Specifické pomůcky a didaktický materiál odpovídající oblastem nadání dítěte a doporučený ŠPZ.
- Maximální podpora ze strany pedagoga
- Spolupráce se zákonnými zástupci dětí, s ŠPZ, případně dalšími odborníky.
- Proškolení personálu v odpovídajících oblastech.
- Snažit se vyhledávat nadané děti

3.5 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let spočívají v zajištění hygienických, bezpečnostních, psychosociálních, materiálních i personálních podmínek, podmínek životosprávy včetně stravování, organizace a obsahu vzdělávání i spolupráce a financování.

V případě přijetí dítěte ve věku od dvou do tří let je potřeba do budoucna zajistit následující podmínky:

- Materiální podmínky:

Třídy vybavit hračkami a didaktickými pomůckami vhodnými pro děti od 2 do 3 let.

Třídy vybavit uzavíratelnými skříňkami, upravit přístupnost některých hraček a učebních pomůcek.

V dětských umývárkách vyčlenit prostor pro ukládání individuálních hygienických potřeb dětí.

Šatny vybavit dostatečnými úložnými prostory pro náhradní oblečení a hygienické potřeby.

➤ Hygienické podmínky:

Umývárny ve třídách vybavit přebalovacím pultem a nášlapným odpadkovým košem.

Pro zajištění osobní hygieny je možné použít nočníky.

➤ Životospráva, stravování:

Zajistit vyhovující režim dne, dětem poskytnout dostatek času na realizování činností, ve třídách pracovat podle potřeb dětí skupinově, individuálně. Umožnit mladším dětem dospávat podle svých potřeb. Jídlu vyčlenit dostatečný časový prostor, v případě dvouletých dětí a jejich nárokům v sebeobsluze využít přítomnost provozních pracovníků mateřské školy v jednotlivých třídách.

➤ Personální podmínky:

Nutným předpokladem k zajištění bezpečného prostředí a vzdělávání je přijetí chůvy, jako kvalifikované pracovní síly.

Současné rozvržení přímé pedagogické činnosti učitelek umožňuje ve většině tříd překrývání učitelek v délce nejméně 2,5 hodiny denně, využíváme i přítomnost asistenta pedagoga.

V rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se zaměříme na semináře o dvouletých dětech v mateřské škole a zajistíme dostupnost metodického materiálu pro práci s dětmi od dvou let.

➤ Podmínky psychosociální:

Upravit organizaci dne dětí ve třídě: podávání jídla, délku pobytu venku, délku odpočinku apod.

3.6 Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Podmínky spočívají v:

- Proškolení pedagoga ke vzdělávání dětí ve skupině pro jazykovou podporu
- Zajištění materiálů a pomůcek pro výuku češtiny jako druhého jazyka dětí předškolního věku
- Spolupráce s organizacemi META, NPI, Inbáze z.s. atd.
- Zjištění počtu dětí cizinců ve skupině předškolních dětí
- Při počtu 1-3 předškolních dětí cizinců uzpůsobení didaktických postupů tříd, do kterých děti cizinci docházejí a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka

Při počtu 4 a více předškolních dětí cizinců uspořádání kurzu jazykové přípravy, do kterého děti docházejí dvakrát týdně na 30 minut a který probíhá v mateřské škole pod vedením jedné z učitelek.

4 Formální kurikulum (vzdělávací obsah)

Formální kurikulum je systematické a promyšlené plánování činností, které učitelka připravuje pro rozvoj jednotlivých dětí na základě jejich dobrého poznání.

4.1 Tematický celek

Tematický celek se shoduje s filozofií podpory zdraví v mateřské škole a jeho hlavní myšlenka se prolíná všemi podtématy a tematickými částmi. Prioritou jsou pro nás cílové kompetence podpory zdraví.

4.2 Podtémata

Hlavní téma školy je rozděleno na 5 podtémat. Jejich vzdělávací obsah byl odvozen podle pěti hledisek. Jsou to identita, společenství, příroda, aktivita a zdravý životní styl. Podtémata jsou obecné okruhy, které zasahují všechny oblasti vzdělávání a obsahují cílové kompetence podpory zdraví u dítěte na konci předškolního období.

Podtémata jsou společná pro práci všech tříd, učitelky z nich čerpají náměty, náplň a cíle pro tematické části.

1. podtéma – Vím, kdo jsem

Obsah:

Prostřednictvím situací a plánovaných činností se dítě učí poznávat samo sebe a připravovat se na role budoucí.

Cílové kompetence

- má zájem pochopit jevy kolem sebe v jejich souvislostech, dovede se ptát (1.5.)
- je zvědavé, má touhu poznávat (3.1.)
- ví, že když řešení problému přesahuje jeho síly, má se obrátit na pomoc na osobu ze svého nejbližšího okolí (3.2.)
- rozvíjí své poznávací funkce a dovednosti (3.3.)
- umí se citově vyrovnat s novými situacemi v rámci běžného života dítěte svého věku (3.4.)
- dovede označit svoje potřeby (tělesné, psychické, sociální, etické) a přizpůsobit jim své chování (4.2.)
- dovede vyvinout úsilí, pokud chápe smysl své činnosti, vytrvá u ní, dokončuje ji (4.5.)

- poznáváním sebe samého vytváří pravdivý obraz o sobě, o své identitě, vlastnostech (temperament), sklonech a schopnostech (5.1.)
- snaží se ovládat intenzitu emocí, které by škodily jemu nebo okolí (5.2.)
- dovede požádat o pomoc, když je v nouzi (5.8.)
- chce poznávat své okolí, svět (7.1.)

2. podtéma – Chceme si rozumět

Obsah:

Prostřednictvím situací a plánovaných činností se dítě učí rozvíjet kamarádské vztahy, poznávat život ve společnosti a orientovat se v něm.

Cílové kompetence

- uvědomuje si, že lidé jsou různí a liší se podle řady znaků (pohlaví, věku, jazyka, kultury, etnika, náboženství, soc. zázemí, životní úrovně (1.7.)
- chápe, že lidé mají různé pocity, emoce a city, dovede je rozpoznávat a pojmenovat (5.4.)
- dovede sdělovat události a příhody, které se mu staly (5.5.)
- komunikuje, dokáže se dohodnout i v případě problémové situace, dát také najevo odmítavý názor nebo postoj (5.6.)
- má zvnitřnělou potřebu řádu, aktivně se podílí na tvorbě pravidel, přijatá pravidla se snaží plnit (5.7.)
- má vytvořené základní návyky společenského chování (6.1.)
- je ochotno vysvětlovat svůj názor i naslouchat druhým (6.2.)
- dovede se vyjádřit a domluvit s dětmi a dospělými (6.3.)
- je schopno elementární spolupráce ve dvojici, ve skupině dětí (6.4.)
- chová s vstřícně a nabízí pomoc tam, kde vidí, že je třeba (6.5.)
- chápe, že svým chováním a skutky nemá omezovat druhého, dbá pravidel soužití (6.6.)
- uvědomuje si, že svým chováním může spoluvytvářet prostředí pohody (6.7.)
- prožívá vztah k lidem, sounáležitost s různými společenstvími (7.2)
- uvědomuje si, že každý má nějaká práva a povinnosti (7.4.)
- u druhých respektuje a toleruje potřeby a individuálně odlišné způsoby jejich uspokojování (7.5.)

3. podtéma - Poznáváme svět kolem nás

Obsah:

Prostřednictvím situací a plánovaných činností se dítě učí poznávat vše, co ho obklopuje - ať živá či neživá příroda, pochopit souvislosti toho, co se kolem něho děje

Cílové kompetence

- rozlišuje dobro a zlo a dovede vidět obě etické kategorie ve vztahu ke zdraví (2.2.)
- k problémům přistupuje aktivně, organizuje své činnosti, nečeká, že jeho problémy bude řešit někdo jiný (3.5.)
- řeší jednoduché problémy, má představu o tom, že většinu problémů může vyřešit více způsoby (3.6.)
- nemá obavu ze změny, přijímá ji jako součást běžného života (3.7.)
- v běžných životních situacích předvídá následky a přijímá konkrétní důsledky svých činů, svého chování (4.4.)
- umí vyjádřit, co se mu líbí a co ne, vysvětlit proč (4.6.)
- dovede zvládnout jednoduché zátěže a překážky (5.9.)

4. podtéma – Přetváříme svět

Obsah:

Prostřednictvím situací a plánovaných činností se dítě učí, že vlastním přičiněním může ovlivnit kvalitu života a řešit vzniklé situace

Cílové kompetence

- rozlišuje lidské aktivity na ty, která mohou zdraví člověka, přírody podporovat a ty, které mohou zdraví poškozovat (1.4.)
- chová se vstřícně a je ochotné pomoci tam, kde je třeba, zvládá jednoduché činnosti v péči o nejbližší prostředí a potřeby druhých (7.3.)
- má zájem pochopit jevy kolem sebe, ptá se (7.6.)
- prožívá vztah k přírodě, sounáležitost s přírodou živou a neživou (7.7.)
- ochraňuje přírodu, cítí k ní odpovědnost a úmyslně ji nepoškozují (7.8.)
- dovede zvládnout jednoduché zátěže a překážky (5.9.)

5. podtéma – Chceme žít zdravě

Obsah:

Prostřednictvím situací a plánovaných činností se dítě učí vážit si života a zdraví, pečovat o ně, upevňovat hygienické návyky a prostřednictvím pohybové aktivity dosáhnout duševní pohody a rovnováhy

Cílové kompetence

- má základní poznatky o lidském těle a jeho hlavních funkcích (1.1.)
- vnímá, že člověk může mít potíže se zdravím tělesným, ale také duševním a že tyto potíže mohou souviset (1.2)
- rozumí tomu, že způsob, jakým se člověk chová a žije, má vliv, špatný nebo dobrý, na jeho zdraví (1.3.)
- má vytvořenou představu o pojmu závislosti na věcech, které ničí zdraví a zkracují život člověka (cigarety, alkohol, drogy, hry na automatech (1.6.)
- vnímá, že všechno na světě má vztah ke zdraví, buď ho podporuje, nebo poškozuje (2.1.)
- chápe, že zdraví není samozřejmostí a musí je chránit (2.3.)
- chápe, že když je člověk nemocen, (krátkodobě, dlouhodobě, akutně, chronicky) nemůže dělat řadu věcí, které dělá rád a které patří k jeho životu (2.4.)
- podporuje konkrétními činnostmi vlastní zdraví i zdraví ostatních, přírody (2.5.)
- má vytvořenou představu o správné životosprávě (2.6.)
- má vytvořeny základní návyky sebeobsluhy a osobní hygieny (4.1.)
- odhaduje rizika ohrožující jeho zdraví a bezpečnost (4.3.)
- chápe, že tělesná aktivita, zdravá výživa, spánek a odpočinek přispívají k dobré náladě a spokojenosti (5.3.)

4.3 Tematické části a jejich charakteristika

Tematické části nejsou vzhledem k velikosti mateřské školy a rozmanitosti jednotlivých tříd jednotné a závazné pro všechny. Každá třída využívá svoje osvědčené a opakující se tematické části, které doplňuje podle potřeb a situace tříd i podle momentální situace a dle naplánovaných akcí.

4.4 Pravidla pro tvorbu třídních programů - třídních kurikul

Třídní kurikulum sestavují ve spolupráci obě učitelky na jednotlivých třídách. Za spoluúčasti dětí vytvářejí tematické části, které reagují na skutečné situace a potřeby dětí (zážitky, události.). Podle jejich obsahu a záměru je učitelky přiřazují ke vhodnému podtématu, vyberou k nim odpovídající kompetence a dílčí vzdělávací cíle ze všech oblastí a naplňují je konkrétními činnostmi. Při provádění řízených činností učitelky využívají individuální, skupinovou nebo frontální formu učení. Realizují ho tak, aby vykazovalo znaky prožitkového učení (spontaneitu, objevnost, komunikativnost, prostor pro aktivitu a tvořivost, celostnost).

Obsahem jsou roční doby, svátky, aktuální situace (nemoc, narození sourozence...), předpokládané události (vstup dětí do ZŠ), tradice MŠ (oslavy narozenin, Vánoc, Velikonoc, karneval, zamykání a odemykání zahrady, rozloučení s předškoláky na Radnici, divadla, koncerty, různé výlety...), očekávané události a jiné spontánní situace, při kterých učitelka těží ze zážitků dětí.

Doba trvání tematické části závisí na zájmu dětí a naplnění předpokládaných dílčích cílů.

Po ukončení tematické části učitelky vyhodnotí písemně do plánu úspěšnost naplnění dílčích vzdělávacích cílů pomocí ukazatelů dosaženého vzdělávání. Ze zjištěných poznatků pak vychází při plánování další tematické části.

Preferovaně činnosti a způsoby práce: volná hra, experimentování, kooperativní hry, práce s přírodními materiály, pěstitelské činnosti, výlety; prožitkové učení a komunitní kruh.

5 Evaluace

5.1 Popis systému evaluace (5.1.1. – 5.1.4.)

Oblasti evaluace	Kritéria kvality Ukazatele, indikátory	Prostředky	Termíny	Zodpovědnost
Podmínky	Tabulka rozvoje dětí	Záznamy o dětech	Průběžně	Všichni
	Indikátory týkající se učitelky	Sebehodnocení učitelek	1x ročně	Všichni
Vzdělávací procesy	Znaky prožitkového učení	Každodenní vyhodnocování pedagogické činnosti	Denně	Všichni
	Ukazatele dosaženého vzdělání	Zpětná vazba tematické části	Po ukončení t.č.	Všichni
		Hodnocení třídního kurikula (sebehodnocení, zpětná vazba t.č., záznamy o dětech)	2x ročně	Všichni
Výsledky	INDI formální kurikulum	Kontrolní a hospitační činnost	2x ročně	Ředitelka
	INDI 12+2	Dotazník INDI MŠ	1x za 3 roky	Všichni

Evaluace třídního kurikula

každodenní evaluace

- vyhodnocování toho, co se děti naučily nebo dozvěděly nového, znaky prožitkového učení

evaluace tematické části

- vždy po jejím ukončení, písemně přímo do plánu tematické části
- jak zvolené činnosti napomohly naplnění cílů podle ukazatelů dosaženého vzdělávání
- znaky prožitkového učení
- vyváženost řízených a spontánních činností
- podíl práce skupinové, individuální, frontální

evaluace třídního kurikula (2x ročně)

- složení třídy
- výsledky vzdělávání (diagnostika)
- výsledky dětí odcházejících do ZŠ
- úroveň vzdělávacího procesu:
  - ✓ komunikace s dětmi
  - ✓ sledování vývoje dětí
  - ✓ plánování
  - ✓ metody a formy práce s dětmi
- podmínky vzdělávání (podle INDI)

sebehodnocení učitelky (1x ročně)

- plánování ve třídě
- diagnostika
- prožitkové učení
- komunikace a interakce s dětmi
- spolupráce
- další vzdělávání

Evaluace školního kurikula

- kontrolní a hospitační činnost (podle ročního plánu)
- hodnotící zpráva - (1 x ročně)
- evaluační zpráva - (1x za 3 roky)

Přílohy:

- Organizační řád mateřské školy
- Školní řád mateřské školy
- Vnitřní řád mateřské školy
- Roční plán
- Hodnotící zpráva
- Evaluační zpráva
- Manuály k provádění evaluace
- Přijímání dětí do mateřské školy a adaptační program
- Seznamy dětí